

Aan

Minister

nota

Vaststelling WACC drinkwater 2025-2027

TER BESLISSING

Datum

18 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/300856

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Stoffen en Waterketen

Beslistermijn

11 november 2024

Bijlage(n)

7

Aanleiding

Elke drie jaar moet de minister van IenW de WACC (Weighted Average Cost of Capital, de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet) voor drinkwaterbedrijven vaststellen, na advies van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM adviseert een WACC van 4,32% voor de jaren 2025 tot en met 2027.

Ook moet de minister van IenW elke drie jaar het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen van de drinkwaterbedrijven vaststellen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de WACC voor 2025 tot en met 2027 op 4,32% vast te stellen en het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen te handhaven op 70%.

Indien u akkoord bent wordt u verzocht:

- het besluit te ondertekenen;
- de toelichting bij het besluit te ondertekenen;
- de kamerbrief te ondertekenen en naar de Kamer te sturen.

Kernpunten

Op 18 september 2024 heeft u ingestemd met een beslisnota waarmee de Drinkwaterregeling is gewijzigd. De wijziging is op 26 september jl. in werking getreden. Het WACC-besluit kan nu op basis van de gewijzigde regelgeving worden vastgesteld. Dat leidt tot een WACC van 4,32%, dit is hoger dan de WACC voor de periode 2022-2024, deze was 2,95%.

Naast de WACC dient ook het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen van de drinkwaterbedrijven te worden vastgesteld. Voor de periode 2022-2024 bedroeg dit 70%. De ACM is gevraagd of er aanleiding is dit percentage te wijzigen. De ACM heeft berekend dat het aandeel eigen vermogen van de drinkwaterbedrijven gemiddeld 40% is en dat de afzonderlijke drinkwaterbedrijven dus niet tegen het maximum aandeel eigen vermogen van 70% aan zitten. Daarom wordt u geadviseerd voor de periode 2025-2027 het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen niet te wijzigen en dus opnieuw vast te stellen op 70%.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2.	Kamerbrief vaststelling WACC 25-27 drinkwater.	
3.	Besluit vaststelling WACC 25-27 drinkwater	
4.	Bijlage 1 kamerbrief: Advies van ACM	
5.	Bijlage 2 kamerbrief: rapport Brattle	
6.	Bijlage 3 kamerbrief: zienswijze Vewin	
7.	Bijlage 4 kamerbrief: reactie ACM op zienswijze	
8.	Onderliggende beslisnota	Zie hieronder. Deze nota wordt conform staande afspraak met de TK ook meegezonden.

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
18 sept. '24	Beslisnota vaststelling gewijzigde drinkwaterregeling (IENW/BSK-2024/247636)	Met deze werden enkele uitgangspunten inzake de berekening van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (de WACC) gewijzigd.

Datum

18 oktober 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/300856

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterkwaliteit en Grote Wateren
Stoffen en Waterketen

Aan

Minister

Bijlage(n)

7

Aan

Minister

nota

vaststelling gewijzigde Drinkwaterregeling inzake
risicovrije rente WACC drinkwater

TER BESLISSING

Datum

17 september 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/247636

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit en Grote

Wateren

Stoffen en Waterketen

Beslistermijn

23-09-24

Bijlage(n)

5

Aanleiding

In de Drinkwaterwet is de WACC opgenomen, de Weighted Average Cost of Capital. Bestaansreden voor de WACC is dat drinkwaterbedrijven monopolisten zijn; elk drinkwaterbedrijf heeft een eigen gebied waarin het drinkwaterbedrijf verplicht is drinkwater te leveren. Monopolisten ervaren geen concurrentie en kunnen daardoor in potentie hoge prijzen vragen en veel winst maken. Daarom beperkt de Drinkwaterwet de inkomsten en daarmee indirect de winsten met een gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet. Hiervoor wordt vaak de Engelse afkorting WACC gebruikt. De WACC beschermt consumenten tegen overwinsten en biedt tegelijkertijd een redelijk rendement aan aandeelhouders.

Elke drie jaar dient de minister van IenW de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet voor drinkwaterbedrijven vast te stellen (Drinkwaterwet, artikel 10, lid 3). Deze WACC is voor de drinkwaterbedrijven van belang, omdat deze invloed heeft op de investeringen die ze kunnen doen.

De WACC voor de periode 2025-2027 moet voor november 2024 worden vastgesteld. IenW dient de Autoriteit Consument en Markt (ACM) om advies te vragen (Drinkwaterregeling, artikel 7). De ACM berekent de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet met behulp van de formule in het Drinkwaterbesluit en de uitgangspunten in de Drinkwaterregeling.

In juli jl. is, na akkoord van uw voorganger, een voorstel tot wijziging van de Drinkwaterregeling in openbare consultatie geweest. Het voorstel wijzigt enkele uitgangspunten inzake de berekening van de WACC. De toetsen van de ILT en de ACM en de reactie van Vewin leiden tot een kleine aanpassing in het voorstel, dat nu vastgesteld kan worden.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd de gewijzigde Drinkwaterregeling vast te stellen, waarmee enkele uitgangspunten inzake de berekening van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (de WACC) worden gewijzigd.

Kernpunten

Het doel van de wijziging is op korte termijn meer ruimte voor de drinkwaterbedrijven te creëren om te kunnen investeren. De enige manier om dit te doen is een wijziging van de Drinkwaterregeling.

De wijziging zelf is een bijzonder technisch onderwerp. De nu voorgestelde wijziging van de berekeningswijze van de WACC in de Drinkwaterregeling levert op korte termijn meer ruimte op voor de drinkwaterbedrijven om te kunnen investeren.

Deze wijzigingsregeling wijzigt enkele uitgangspunten voor de risicovrije rente. De risicovrije rente is een onderdeel van de formule om de WACC te berekenen. De wijziging van de referentieperiode komt voort uit de wens van de bedrijven om de WACC te verhogen, mits dat niet leidt tot onaanvaardbare kostenstijgingen voor de gebruikers van drinkwater (zie onderaan deze nota).

Ook wordt de looptijd van de staatobligaties, welke gebruikt worden bij het bepalen van het rendement op *eigen vermogen*, aangepast naar 20 jaar om beter aan te sluiten bij actuele inzichten van de ACM over de berekeningswijze. De ACM is al gestart met het opstellen van haar advies over de WACC 2025-2027, deze wijziging kan zij hier nog in meenemen.

De hoogte van de WACC is afhankelijk van ontwikkelingen op financiële markten. Deze wijziging zal waarschijnlijk een opwaarts effect hebben op de hoogte van de WACC 2025-2027 van ongeveer 0,4%. De precieze hoogte van de WACC en het effect van deze wijziging zal duidelijk worden als de ACM in oktober 2024 haar advies uitbrengt.

Krachtenveld

Op de internetconsultatie van de wijzigingsregeling zijn twee reacties gekomen; van Vewin en een burger. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR), de ILT en de ACM zijn gevraagd een toets uit te voeren. Het ATR heeft besloten de voorgenomen wijziging van de Drinkwaterregeling niet te selecteren voor een formeel (brief)advies. De ILT en de ACM geven een positief oordeel ten aanzien van de formele toets, echter plaatsen zij kanttekeningen bij de inhoud.

Zowel Vewin als de ILT geven aan dat het wijzigen van de referentieperiode van 10 jaar naar 3 jaar betekent dat de WACC meer gaat veranderen in de tijd. Vewin geeft daarbij aan dat het verkorten van de referentieperiode naar drie jaar als een tijdelijke oplossing kan dienen, maar dat het wel met risico's gepaard gaat. De aanpassing naar drie jaar maakt de drinkwatersector kwetsbaarder voor dalingen van de marktrente. Dit betekent volgens Vewin dat de drinkwatertarieven zich voor klanten minder stabiel en minder voorspelbaar ontwikkelen. De ACM stelt dat het verkorten van de referentieperiode niet past bij de systematiek die door de ACM wordt toegepast.

De kanttekeningen die de ILT, de ACM en Vewin plaatsen over het verkorten van de referentieperiode zijn terecht. Echter, het verkorten van de referentieperiode heeft een opwaarts effect op de WACC, enkele drinkwaterbedrijven geven aan deze ruimte nodig te hebben om hun investeringsopgave te kunnen financieren. Drinkwaterbedrijven die dit nodig hebben, kunnen een tariefsverhoging naar hun klanten rechtvaardigen gezien hun investeringsopgave. In het traject voor de lange termijn (zie politieke context) zal deze wijziging van de Drinkwaterregeling opnieuw in overweging worden genomen.

Een ander onderdeel van het wijzigingsvoorstel (dat de looptijd van de

Datum

17 september 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/247636

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Stoffen en Waterketen

Aan

Minister

Bijlage(n)

5

staatsobligaties, welke gebruikt worden bij de bepaling van het rendement op *vreemd vermogen*, van 10 naar 20 jaar aanpaste) is geschrapt naar aanleiding van opmerkingen van de ACM.

Toelichting

Politieke context

Deze technische wijziging van de Drinkwaterregeling levert op korte termijn meer ruimte op voor de drinkwaterbedrijven om te kunnen investeren. De Rebel Group heeft voor IenW onderzocht hoe de financiële gezondheid van drinkwaterbedrijven (beter) kan worden geborgd voor de lange termijn. Rebel heeft hiertoe een aantal aanbevelingen gedaan. Dit zal worden geïmplementeerd door aanpassing van de Drinkwaterwet en onderliggende regelgeving. Er wordt gestreefd naar een inwerkingtreding in 2027. Eerder is niet mogelijk vanwege de doorlooptijd van de wetwijziging. Met deze planning kan de WACC voor de periode 2028-2030 worden gebaseerd op de nieuwe regelgeving.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

De drinkwatersector heeft een gezamenlijke activawaarde van ongeveer 9 miljard euro. Een verhoging van de WACC met 0,4% leidt tot 36 miljoen euro extra inkomsten per jaar voor de drinkwatersector. Deze inkomsten kunnen worden gebruikt om de investeringsopgave te financieren. Op 8 miljoen huishoudens is dat een stijging van ruim € 4,50 per huishouden per jaar. Dat is een stijging van 2,5% op een gemiddelde drinkwaterrekening van € 177,- per jaar.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2.	Drinkwaterregeling	Wijziging van artikel 5 en de toelichting
3.	UHT ACM	Brief van ACM met uitvoeringstoets
4.	HUF-toets ILT	Brief van ILT met uitvoeringstoets
5.	Mededeling ATR (geen selectie)	Email met reactie ATR
6.	Reactie Vewin internetconsultatie	Brief van de Vewin

Datum

17 september 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/247636

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Stoffen en Waterketen

Aan

Minister

Bijlage(n)

5